

Motion

1979/80:1

av Rolf Dahlberg
med anledning av propositionen 1978/79:213 med redovisning av
planeringsskedet i den fysiska riksplaneringen

Genom beslut år 1972 lade statsmakterna fast vissa riktlinjer för hushållning med mark och vatten. Kommunerna runt om i landet utarbetade program för de planeringsåtgärder som borde vidtas. Regeringen tog år 1975 ställning till programmen genom beslut för varje län.

I propositionen 1978/79:213 redovisar regeringen sitt ställningstagande till det fortsatta arbetet med den fysiska riksplaneringen. I en departementspromemoria till länsstyrelserna samt berörda ämbetsverk har dessa getts i uppdrag att fortsätta planerandet med uppgift att bl. a. upprätta områdesplaner för tätorter vars expansion kan komma att beröra jordbruksmark. Vidare begärs att mer preciserade planer beträffande fritidsbebyggelsens utveckling i vissa områden upprättas samt att arbetet fortsätter med att säkerställa naturvårdens, friluftslivets och kulturminnesvårdens intressen. Länsstyrelserna skall under 1982 åter redovisa läget i planeringen.

Som framgår av det sagda har planerandet pågått från 1972, och planerna omfattar nu tiden fram till 1982. Från en rad håll hörjar man nu reagera mot detta överdrivna centralstyrda planerande. Många anser att detta utgör ett hot mot den kommunala självstyrelsen, medan andra ser med oro på hur byråkratin får fritt spelrum till ingen nytta. Avsikten från början var att utveckla en planering för att skydda riksintressanta miljöer. Under arbetets gång har dock planeringen kommit att praktiskt taget handla om all mark som har något värde, oavsett från vilken utgångspunkt det vara må.

Regeringen har sålunda i beslut län för län presenterat detaljerade synpunkter på en lång rad konkreta miljöer och hur dessa skall planeras. Kommunerna vet snart inte hur de skall förfara vid upprättandet av olika planer, och enskilda människor kommer i kläm i den byråkratiska djungel som blir följderna av alla dessa detaljbeslut. Den planering som nu sker kan verkligen ifrågasättas. Den torde helt sakna förankring ute bland de enskilda människorna. Man kan även fråga sig om det var riksdagens mening att driva planeringen så här långt när man tog beslutet om en riksplanering för att skydda speciella riksintressen i vår fysiska miljö. Det naturliga hade varit att nu avsluta planerandet.

När det gäller fritidsboendet är den genomgående tankegången i bostadsministrernas direktiv att uppförandet av enskilda fritidshus skall starkt begränsas eller förbjudas. Uttryck som "Enskild fritidsbebyggelse bör tillåtas endast i form av mindre kompletteringar av befintlig bebyggelse" och "Stor restriktivitet bör gälla med att tillåta ytterligare enskild fritidsbebyggelse" är

legio i propositionen.

I stället skall man inrikta sig på byggandet av fritidsbyar eller andra kollektiva former av fritidsbebyggelse – detta trots att de flesta människor föredrar enskilda hus framför stugbyar.

Vårt land är lyckligt lottat när det gäller tillgången på strövområden, och knappast någonstans kan man finna någon trängsel ute i markerna. Trängseln hittar vi vid badplatser, utefter iordninggjorda stigar, spår, bingobanor och andra platser med "konstgjord natur". Människor som verkligen rör sig ute i markerna, t. ex. orienterare och jägare, vet att det verkligen förhåller sig på det sättet. Att med hänvisning till det rörliga friluftslivets behov stoppa enskilda fritidshus är verkligen inte övertygande.

I mitt hemlän, Gävleborg, finns mycket stora och lämpliga områden för fritidsbebyggelse. Enligt riktlinjerna i propositionen skall dock i princip inga fler enskilda fritidshus planeras utefter Gästrik- och Hälsingekusten eller på öarna. Likaså undantas områdena runt Dalälven, Ljusnan och Dellensjöarna från byggande av ytterligare enskilda fritidshus. Sådana direktiv kan man knappast få förståelse för hos länets medborgare. Tillgången till stränderna är ju redan i dag säkrad för allmänheten genom den strandskyddslag som vi sedan många år har i vårt land. Att då förhindra människor att några hundra meter från stränderna bygga fritidshus är obegripligt.

Med hänvisning till vad som framhållits hemställs

att riksdagen ej godkänner de riktlinjer för hushållning med mark och vatten som föreslås i propositionen 1978/79:213.

Stockholm den 8 juni 1979

Rolf Dahlberg (m)